

ARAP KARBONAT PLATFORMUNDA ÜST KRETASE RUDİST TOPLULUKLARININ STRATİGRAFİK VE COĞRAFİK DAĞILIMLARI

Sacit Özer

*Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Tınaztepe
Kampusu, 35160, Buca, İzmir
(sacit.oz@deu.edu.tr)*

ÖZ

Arap karbonat platformunda rudist materyallerine yönelik çalışmalarımızda elde edilen rudist topluluklarının stratigrafik ve coğrafik dağılımları tanıtılacak ve GD Anadolu Bölgesi'ndeki-lerle karşılaştırmalar yapılacaktır.

Rudist topluluklarının dağılımları aşağıda verilmiştir:

Senomaniyen: kanallı rudistlerle (caprinid topluluğu) simgelenir (*Caprina sharpei*, *C. cedrorum*, *C. cf. boissyi*, *Neocaprina nanosi*) ve radiolitidlerden *Sauvagesia sharpei*, *Durania* sp. ve *Eoradiolites* sp. içerir. Ürdün, Suriye ve Mısır K'inde gözlenir.

Orta-geç Turoniyen: hippuritid topluluğuyla (*Hippurites resectus*, *Vaccinites rousseli*) karakterize edilir, radiolitidler de (*Durania arnaudi*) içerir. *H. resectus* biyostromu yaygındır, Ürdün, Suriye ve Mısır K'inde gözlenir.

Orta Kampaniyen: baskın olarak radiolitid topluluğu (*Durania*, *Biradiolites*, *Bournonia*) içerir ve *Durania cornupastoris* biyostromuyla karakterize edilir. Suudi Arabistan'da saptanmıştır.

Geç Mاستrihtiyen: radiolitid-hippuritid topluluğuyla (*Dictyoptychus morgani*, *Sauvagesia somalica*, *Praeradiolites subtoucasi*, *Lapeirousia jouanneti*, *Vautrinia syriaca*, *Hippurites cornucopiae*) belirlenir, *H. cornucopiae* biyostromu yaygındır ve KD Irak, GB İran ve kısmen KB Suriye'de gözlenir.

GD Anadolu Bölgesi'nde rudistler batıdan doğuya doğru Yayladağı (Antakya), Gölbaşı (K. Maraş), Besni, Kahta (Adıyaman), Çermik (Diyarbakır) ve Körkandil Dağı (Siirt) dolaylarında geniş bir dağılım gösterir. Radiolitid-hippuritid topluluğu (*Dictyoptychus morgani*, *D. quadrizonalis*, *D. vanensis*, *Vautrinia syriaca*, *Paracaprinula syriaca*, *Pseudopolyconites ovalis*, *Pseudosabinia klinghardti*, *Hippurites cornucopiae*, *Vaccinites vesiculosus*, *Pironaea anatolica*) ile temsil edilir ve Arap platformuna özgü endemik cinsleri KD Irak, GD İran ve KB Suriye'de de dağılım gösterir. Rudist faunası geç Kampaniyen ve Mاستrihtiyen yaşını öngörür ve Arap platformunun en kuzeyinde transgresyonun Zagros kuşağı boyunca Irak ve İran'dan önce gelişmeye başladığını işaret eder. Bu veriler, Arap platformu'nun geniş bir bölümünde rudistlerin Senomaniyen'den Mاستrihtiyen'e dek yaygın bir dağılım göstermesine karşın, GD Anadolu Bölgesi'nde kısıtlı bir stratigrafik dağılıma sahip olduklarını gösterir. GD Anadolu Bölgesi'nde karbonat platformunun Geç Kretase boyunca etkin pelajikleşme süreci geçirmesi ve platformun çökmesi bunun en önemli nedeni olabilir.

Anahtar Kelimeler: Arap karbonat platformu, rudistler, Üst Kretase, biyocoğrafya, karşılaştırma.

STRATIGRAPHIC AND GEOGRAPHIC DISTRIBUTIONS OF THE UPPER CRETACEOUS RUDIST ASSEMBLAGES IN THE ARABIAN CARBONATE PLATFORM

Sacit Özer

Dokuz Eylül University, Engineering Faculty, Geological Engineering Department,
Tınaztepe Campus, 35160, Buca, İzmir
(sacit.ozer@deu.edu.tr)

ABSTRACT

The stratigraphic and geographic distributions of the Upper Cretaceous rudist assemblages based on data from our studies on the material of rudists of the Arabian carbonate platform are presented and discussed with those of the SE Anatolian region.

The distributions of the rudist assemblages are given as follows:

Cenomanian: it is symbolized by the canaliculate rudists (caprinid assemblage: *Caprina sharpei*, *C. cedrorum*, *C. cf. boissyi*, *Neocaprina nanosi*). It consists also of radiolitids like *Sauvagesia sharpei*, *Durania sp.* and *Eoradiolites sp.* and observed in the N of Jordan, Syria and Egypt.

Middle-late Turonian: it is characterized by the hippuritid assemblage (*Hippurites resectus*, *Vaccinites rousseli*), and consists of a radiolitid, *Durania arnaudi*. The biostrome of *H. resectus* is very abundant. It is observed in the N of Jordan, Syria and Egypt.

Middle Campanian: it consists mainly of radiolitid assemblage (*Durania*, *Biradiolites*, *Bournonia*) and characterized by the presence of the biostrome of *Durania cornupastoris*. It was determined from Saudi Arabia.

Late Maastrichtian: it is characterized by the radiolitid-hippuritid assemblage (*Dictyoptychus morgani*, *Sauvagesia somalica*, *Praeradiolites subtoucasii*, *Lapeirousia jouanneti*, *Vautrinia syriaca*, *Hippurites cornucopiae*). It represents by the biostrome of *H. cornucopiae* and found in the NE Iraq, SE Iran and partially NW Syria.

Rudists show a wide distribution from west to east around Yayladağı (Antakya), Gölbaşı (K. Maraş), Besni, Kahta (Adıyaman), Çermik (Diyarbakır) and Körkandil Mountain (Siirt) in the SE Anatolian Region. They are represented by the radiolitid-hippuritid assemblage (*Dictyoptychus morgani*, *D. quadrizonalis*, *D. vanensis*, *Vautrinia syriaca*, *Paracaprinula syriaca*, *Pseudopolyconites ovalis*, *Pseudosabina klinghardti*, *Hippurites cornucopiae*, *Vaccinites vesiculosus*, *Pironaea anatolica*) and their endemic genera are also distributed in NE Iraq, SE Iran and NW Syria. Rudist fauna suggests a late Campanian and Maastrichtian age and indicate that the transgression has begun to develop prior to Iraq and Iran along the Zagros belt. This data indicates that the rudists of the SE Anatolian Region show a limited stratigraphic distribution in the Arabian carbonate platform due to effective pelagic process and also drowned of carbonate platform during the Late Cretaceous.

Keywords: Arabian carbonate platform, rudists, Upper Cretaceous, biogeography, comparison.